

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO
SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1905 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 7, 13 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR 11, 16 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ
KODEKSO 379 IR 381 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
TAP Nr. 20-262(2) - 20-265(2); TAIS Nr. 20-2582(2); 20-2585(2); 20-2587(2)**

2020-05-21 Nr.NV-1399

Vilnius

Įvertinę pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. kovo 18 d. išvadoje Nr. NV-736 pateiktas pastabas patikslintų Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 7, 13 straipsnių pakeitimo ir 11, 16 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto (toliau – GTK projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 379 ir 381 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ANK projektas) atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siekiant užtikrinti tinkamą 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje II priedo 1 p. perkėlimą, Projekto 1 str. nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo (toliau - keičiamas įstatymas) 2 str. 12 d. apibrėžiama „geležinkelio posistemio“ sąvoka tikslintina, vietoje *elektros ir šiluminės* energijos posistemio nurodant *energijos* posistemį. Atitinkamai peržiūrėtinos ir kitos keičiamo įstatymo nuostatos, kuriose minimas šis posistemis.

2. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 8 str. 22 d. numatyti taip pat ir reikalavimai, dėl kurių nebūtų poreikio sudaryti trūkumų šalinimo planą, pvz., 8 str. 22 d. 1 p. reikalavimas turėti galiojantį bendrąjį saugos sertifikatą, atitinkamai tikslintina keičiamo įstatymo 8 str. 15 d.

3. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, keičiamo įstatymo 8 str. 21 d. tikslintina nurodant, kad turima omenyje vieno langelio sistema, įsteigta pagal Reglamento (ES) 2016/796 12 straipsnį.

4. Keičiamo įstatymo 9 str. 2 d. tikslintina, atsižvelgiant į šio straipsnio 9, 11 ir 12 d., remiantis kuriomis eismo saugos institucija saugos leidimą taip pat atnaušina, papildo ir pakeičia.

5. Keičiamo įstatymo 9 str. 7 d. tikslintina pagal 8 str. 7 d. analogiją, atsisakant perteklinės nuostatos „Eismo saugos institucija prašymą persvarstyti sprendimą išduoti saugos leidimą kitomis nei prašyme nurodytomis sąlygomis arba sprendimą atsisakyti išduoti saugos leidimą išnagrinėja“.

6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, keičiamo įstatymo 9 str. 18 d. tikslintina joje visur vartojant „saugos leidimo“ sąvoką.

7. Keičiamo įstatymo 11 str. 5 d. nuostatos derintinos su keičiamo įstatymo 2 str. 39 d. pateikiama „pareiškėjo“ sąvoka, kurioje nėra minimi keičiamo įstatymo 11 str. 5 d. nurodyti leidimai - leidimas pradėti naudoti atnaujintus ar patobulintus stacionariusius struktūrinius geležinkelių posistemius, naujas leidimas pateikti rinkai atnaujintus ar patobulintus geležinkelių riedmenis (geležinkelių riedmenų seriją), atnaujintas leidimas pateikti rinkai geležinkelių riedmenis (geležinkelių riedmenų seriją). Šiuo aspektu įvertintinos ir kitos keičiamo įstatymo nuostatos, pvz., 11 str. 9 d., 15 str. 2, 4 – 6 d.

8. Keičiamo įstatymo 11 str. 7 d. tikslintina, aiškiai nustatant, kokiais atvejais eismo saugos institucija priima sprendimą atsisakyti išduoti leidimą.

9. Keičiamo įstatymo 17 str. 6 d. nuostata tikslintina, kadangi jei prašymą pateikęs asmuo neatitinka šio straipsnio 3 d. nustatytų reikalavimų, eismo saugos institucija ne atsisako išduoti ECM sertifikato, o nustato terminą nustatytiems trūkumams pašalinti (žr. šio straipsnio 4 d. nuostatą). Šiuo aspektu tikslintina ir Projekto 2 str. 7 d.

10. Keičiamo įstatymo 17 str. 16 d. pateiktina korektiška nuoroda į šio straipsnio 14 dalį. Šiuo aspektu tikslintini ir keičiamo įstatymo 32 str. 7 ir 8 d., 35 str. 6 d., Projekto 2 str. 3 d., 4 d., Projekto 2 str. 7 d. dėstomo keičiamo įstatymo 17 str. 17 d., Projekto 2 str. 10 d., 11 d., 13 d.

11. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 18 str. 2 d. 2 p. reguliavimą, šios dalies 6 p. tikslintinas, vietoje prašymo *atnaujinti* turimą techninio prižiūrėtojo sertifikatą, nurodant prašymą *papildyti* turimą techninio prižiūrėtojo sertifikatą (atitinkamai pildytina 19 str. 1 ir 2 d.). Šiuo aspektu tikslintini ir Projekto 2 str. 8 d. dėstomo keičiamo įstatymo 18 str. 2 d. 6 p. ir Projekto 2 str. 9 d.

12. Keičiamo įstatymo 20 str. 16 d. pirmajame sakinyje atsisakytina perteklinio žodžio „pabaigos“ (atitinkamai tikslintina ir keičiamo įstatymo 21 str. 12 d., 22 str. 5 d., 23 str. 4 d., 25 str. 9 d., 26 str. 7 d., 27 str. 13 d.).

13. Keičiamo įstatymo 20 str. pildytinas nuostata, analogiška keičiamo įstatymo 21 str. 5 d. (dėl prašymų laikyti egzaminą pateikimo egzaminavimo centrui).

14. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, pagrįstinas poreikis į keičiamą įstatymą įtraukti nuostatas dėl informacijos apie krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovų pažymėjimų skelbimo tvarkos nustatymą (keičiamo įstatymo 21 str. 12 d.), tačiau to nenustatyti įgaliojimų egzaminavimo centrui atžvilgiu (keičiamo įstatymo 22 str. 5 d.). Šiuo aspektu įvertintinos ir kitos keičiamo įstatymo nuostatos, pvz., 17 str. 16 d., 20 str. 16 d., 23 str. 4 d., 25 str. 9 d.

15. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 22 str. 6 d. nuostatas, šio straipsnio 7 d. ir 11 d. 3 p. vietoje „veiklos sąlygų“ nurodytini „reikalavimai“ (atitinkamai tikslintina ir keičiamo įstatymo 23 str. 6 d.).

16. Keičiamo įstatymo 24 str. tikslintinas jame visur vartojant tą pačią „psichikos sveikatos būklės“ sąvoką. Be to, šio straipsnio 2 d. atsisakytina perteklinio žodžio „galutinį“.

17. Tikslintina keičiamo įstatymo 25 str. 10 d. punktų numeracija, vietoje 5 ir 6 punktų, nurodant 4 ir 5 punktus. Šiuo aspektu tikslintinos ir keičiamo įstatymo 25 str. 17 d., 27 str. 15 d., 35 str. 9-11 d.

18. Keičiamo įstatymo 25 str. 17 d. tikslintina, nustatant, kad išankstinę ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarką nustato susisiekimo ministras (ne Susisiekimo ministerija). Šiuo aspektu tikslintinos ir keičiamo įstatymo 26 str. 15 d., 27 str. 15 d., 33 str. 8 d.

19. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 2 str. 54 d. bei Atitikties įvertinimo įstatyme vartojamas sąvokas, keičiamo įstatymo 28 str. ir kitose keičiamo įstatymo nuostatose vartotinos „atitikties įvertinimo“, „atitikties įvertinimo įstaigos“ sąvokos.

20. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 28 str. reguliavimą, 2 str. 38 d. pateiktą „notifikuotosios įstaigos“ sąvoką, remiantis kuria ja laikoma atitikties įvertinimo įstaiga, taip pat tai, kad Atitikties įvertinimo įstatyme nėra minimos notifikuotosios įstaigos bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, keičiamo įstatymo 29 str. 1 d. tikslintina, nustatant, kad juridiniai asmenys, pageidaujantys atlikti Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti patikrą ir (ar) Europos Bendrijos patikrą, turi būti šio įstatymo 28 str. nurodytos atitikties įvertinimo įstaigos, atitinkančios 29 str. 2 d. ir 4 d. reikalavimus, ir Vyriausybės nustatyta tvarka gavusios Vyriausybės įgaliotosios institucijos įgaliojimus vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą (atitinkamai tikslintina ir keičiamo įstatymo 30 str. 1 d.).

21. Keičiamo įstatymo 29 str. 2 d. tikslintina šiais aspektais: 1) atsižvelgiant į šio straipsnio 1 d., šio straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje vietoje „įgyti teisę vykdyti“ įrašytina „gauti įgaliojimus“; 2) pildytina reikalavimu, kad juridinių asmenų, pageidaujančių gauti įgaliojimus vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą, darbuotojai, atsakingi už geležinkelių sistemos sąveikaujančių dalių Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti patikrą ir (arba) struktūrinių geležinkelių posistemų Europos Bendrijos patikrą turi atitikti šio straipsnio 3 d. nustatytus reikalavimus (atitinkamu reikalavimu pildytina ir šio straipsnio 13 d.); 3) tikslintina, atsižvelgiant į tai, kad kai kuriuose šios dalies punktuose nurodyti reikalavimai (pvz., 4, 6, 10 p.) galėtų būti įvykdyti tik jau vykdant notifikuotosios įstaigos veiklą, bet ne siekiant gauti įgaliojimus pradėti vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą.

22. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, keičiamo įstatymo 29 str. 6 d. nuostata dėl deklaracijos, kuria patvirtinama atitiktis šios straipsnio 4 d. reikalavimams, pateikimo, turėtų būti Vyriausybės nustatytos tvarkos, minimos šio straipsnio 1 d., reguliavimo dalykas, kaip ir kitų dokumentų, patvirtinančių atitiktį šio straipsnio 2 d. reikalavimams, nustatymas.

23. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 29 str. 1 d. reguliavimą, keičiamo įstatymo 29 str. 7 d. tikslintina, nustatant, kad juridinis asmuo gali vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą nuo dienos, kai gauna *įgaliotosios institucijos* pranešimą dėl juridiniam asmeniui *suteiktų įgaliojimų* vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą.

24. Keičiamo įstatymo 29 str. 9 d. 1 p. tikslintinas, vartojant keičiamo įstatymo 2 str. apibrėžtas sąvokas ir nurodant, kokie sertifikatai turimi omenyje (šiuo aspektu tikslintina ir šio straipsnio 3 d. 2 p.).

25. Keičiamo įstatymo 29 str. 11 d. tikslintina, vietoje „sukurtos pagal atitinkamą Europos Sąjungos teisę“, įrašant „sukurtos pagal Europos Sąjungos teisės aktus“, atitinkamu paaiškinimu papildant ir konkretaus sektoriaus notifikuotųjų įstaigų grupės apibūdinimą.

26. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 28 str. 3 d. reguliavimą, atsisakytina perteklinės 29 str. 14 d. (atitinkamai atsisakytina ir perteklinės keičiamo įstatymo 30 str. 3 d. ir 5 d. pirmojo sakinio).

27. Keičiamo įstatymo 29 str. 15 d. 4 p. tikslintinas, atskleidžiant jame minimų paslaugų turinį.

28. Keičiamo įstatymo 30 str. 6 d. tikslintina, vietoje „sustabdytą įgaliojimų galiojimą“ įrašant „įgytų įgaliojimų galiojimo sustabdymą“.

29. Keičiamo įstatymo 33 str. 5 d. tikslintina, jos antrajame sakinyje vietoje „gauti traukinio mašinisto sertifikatą“ įrašant „gauti *ar atnaujinti* traukinio mašinisto sertifikatą“, o trečiajame sakinyje vietoje „gauti *ar papildyti* traukinio mašinisto sertifikatą“ įrašant „gauti *ar atnaujinti* traukinio mašinisto sertifikatą“.

30. Atsižvelgiant į tai, kad fizinis asmuo įgyja teisę valdyti geležinkelių riedmenis tik gavęs traukinio mašinisto pažymėjimą *ir traukinio mašinisto sertifikatą* (t. y. jis tokią teisę turi tik turėdamas *galiojantį* traukinio mašinisto sertifikatą – žr. keičiamo įstatymo 31 str.), keičiamo įstatymo 33 str. 4 d. tikslintina, o 33 str. pildytinas traukinio mašinisto sertifikato sustabdymo ir naikinimo pagrindais. Pažymėtina, kad tai nuostatos, ribojančiomis asmenų teises ir laisves, o remiantis Konstitucinio Teismo doktrina jos įtvirtintinos įstatyminiame lygmenyje.

31. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis keičiamo įstatymo 31 str. reguliavimu, fizinis asmuo įgyja teisę valdyti geležinkelių riedmenis tik gavęs traukinio mašinisto pažymėjimą *ir traukinio mašinisto sertifikatą* (t. y. jis tokią teisę turi tik turėdamas *galiojantį* traukinio mašinisto pažymėjimą *ir traukinio mašinisto sertifikatą*), o šių dokumentų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, jų galiojimo panaikinimo (atitinkamai ir teisės valdyti geležinkelių riedmenis netekimo ar laikino netekimo) pagrindus nustato keičiamo įstatymo 32 ir 33 str., bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, atsisakytina perteklinio, o tuo pačiu ir klaidinančio keičiamo įstatymo 34 str. reguliavimo, nustatančio savarankiškus teisės valdyti geležinkelių riedmenis netekimo (laikino netekimo) pagrindus. Keičiamo įstatymo 31 str. 1 d. atitinkamai pildytina, nustatant, kad fizinis asmuo turi teisę valdyti geležinkelių riedmenis tik turint *galiojantį* traukinio mašinisto pažymėjimą *ir traukinio mašinisto sertifikatą* (išskyrus keičiamo įstatymo 35 str. 5 d. nustatytą išimtį). Be to, atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 34 str. 3 d. 2 p. numatytas teisės valdyti geležinkelių riedmenis netekimo pagrindas, kuris neįtrauktas tarp traukinio mašinisto pažymėjimo ir (ar) traukinio mašinisto sertifikato galiojimo panaikinimo pagrindų, juo pildytina keičiamo įstatymo 32 str. 9 d. ir (ar) 33 str. Atitinkamai tikslintini keičiamo įstatymo 35 str. 1 d. ir ANK projekto 1 str.

32. Keičiamo įstatymo 35 str. 7 d. tikslintina, derinant joje pateiktas nuostatas, kuriomis nustatoma, kad šioje dalyje nurodyti teisės valdyti geležinkelių riedmenis suteikimo dokumentai, atitinkantys pateiktus pavyzdžius, yra *laikomi pripažintais* (t.y. joks sprendimas jų atžvilgiu nėra priimamas), tačiau vėliau pasakoma, kad apie šių dokumentų pripažinimą eismo saugos institucija ne vėliau kaip kitą darbo dieną *nuo pripažinimo* informuoja geležinkelio įmonę ir kitus subjektus. Jei sprendimas dėl pripažinimo vis tik būtų priimamas, nustatyta pareiga tokius dokumentus (ne pavyzdžius) pateikti eismo saugos institucijai, bei nurodytina, per kokį terminą nuo jų pateikimo, eismo saugos institucija priimtų sprendimą dėl jų pripažinimo.

33. Keičiamo įstatymo 36 str. 5 d. tikslintina, nurodant, kokias pasekmes sukelia informacijos apie traukinio mašinisto 3 mėn. nedarbingumą pateikimas eismo saugos institucijai. Jei jokių pasekmių tokia prievolė nesukuria, jos, kaip sukuriančios perteklinę administracinę naštą ūkio subjektams, atsisakytina.

34. Keičiamo įstatymo 37 str. 4 d. 3 p. tikslintinas šiais aspektais: 1) nuostata pildytina prievole geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelio įmonei (vežėjui) ar kitai įmonei, gavus eismo saugos institucijos prašymą, stabdyti traukinio mašinisto sertifikato galiojimą; 2) nuostata „eismo saugos institucija, turėdama duomenų, kad traukinio mašinistas galimai neatitinka šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir dėl to gali kilti pavojus eismo saugai, privalo apie tai informuoti Europos Komisiją ir kitas susijusias Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingas institucijas“ pagal savo turinį dėstyti atskiru šios dalies punktu bei įvertinti, ar turint informaciją apie tai, kad traukinio mašinistas *galimai neatitinka* šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir dėl to *gali kilti pavojus* eismo saugai, eismo saugos institucija neturėtų imtis jokių veiksmų traukinio mašinisto atžvilgiu.

35. Keičiamo įstatymo 40 str. 2 d. tikslintina, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos 22 str. 2 d. numato, kad savo užduotis tyrimo įstaiga vykdo nepriklausomai nuo kitų subjektų ir ji turi galėti gauti pakankamai išteklių *savo nepriklausomumui* užtikrinti.

36. Projekto 2 str. 7 d. dėstomo keičiamo įstatymo 17 str. 8 d. 8 p. pateikiamos nuorodos į Reglamento (ES) 2019/779 5, 6 ir 10 straipsnius, derintinos su Projekto 1 str. keičiamo įstatymo 17 str. 7 d. 8 p. pateikiamomis nuorodomis.

37. Atsižvelgiant į Projekto 2 str. atskirų dalių nuostatų turinį bei siekiant teisinio aiškumo, šio straipsnio 14 d. tikslintina, nurodant konkrečią datą, iki kurios nurodyti subjektai turėtų priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

38. Projekto 2 str. 18 d. pateikiama nuoroda į Reglamentą (ES) 2016/796, tikslintina, remiantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr.1R-72, 18 p.

39. Atkreiptinas dėmesys, kad atsižvelgiant į Seimo statute įtvirtintų teisėkūros procedūrų trukmę bei tai, kad Projektas ir kartu teikiami įstatymų projektai netenkintų Seimo statuto 162 ir 164 str. įtvirtintų kriterijų jų svarstymui skubos ir ypatingos skubos tvarka, tikslintinos Projekto 2 str., ANK projekto 3 str. ir GTK projekto 5 str. nuostatos, numatančios įsigaliojimą 2020 m. birželio 16 d.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė